

לקט אמרות חז"ל
 רעיונות, עובדות
 והנהגות מגדולי
 ישראל,
 על מדות טובות
 שמביאות לאהבת
 הזולת הנלמדות
 מפרשת השבוע

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
 כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
 אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כו סיון תשע"ח: הדלקת נרות: ירושלים 7:08 תל-אביב: 7:23 חיפה 7:16 מוצאי שבת: ירושלים: 8:26 תל-אביב: 8:26 חיפה: 8:30 ר"ת: 9:00

פרשת שלח

זיכוי והטבה לרבים

ככל שירבה אדם בלימוד התורה וקיום המצוות, כן יגדל להיטיב בכך עם אנשי מקומו!

נלמד מהפסוק "היש בה עץ אם אין" (פרק יג-כ)

ופירש רש"י: היש בה עץ – אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו. ואמרו חז"ל בגמרא: הכי קאמר להו [=כך אמר להם] משה לישראל, ישנו לאותו אדם [איוב] ששנותיו כעץ ומגין על דורו כעץ (בבא בתרא טו.). וכתב בעל התורה תמימה לפרש ש"עץ" הוא תואר לצדיק לפי הנדרש בגמרא (תענית כה): על הפסוק: "צדיק כתמר יפרח כארז בלבון ישגה" מה אוכל טעמו מחליף, אף צדיק. וכן על הפסוק "סר צילם מעליהם... אל תראום" (יד-כ) הביא רש"י: "סר צילם" – מגינם וחזקם, כשרים שבהם מתו, איוב שהיה מגין עליהם (סוטה לח). והכללי יקר מצא רמז לכך: סר "צילם" בגימטריה "עץ".

עד כמה יש בכח תורת הצדיק כדי להגן על כל אנשי העיר אף כי רשעים הם, ניתן ללמוד ממה שסיפרו חז"ל בגמרא (תענית כב). על רבא שהיה מקבל שלום מן השמים כל שנה בערב יום הכיפורים. ואמרו חז"ל שחלשה דעתו של רבא על כך שאינו זוכה לקבל שלום כל ערב שבת [כפי שקיבל אביי]. וגילו מן השמים לרבא כי די לו בזכות הגדולה שיש לו, שזכות תורתו מגינה על כל יושבי עירו מחווא, אף שבני עיר זו היו רשעים. [ובכך שקיבל שלום רק בעיו"כ ישנו רמז שזכותו מגינה ביום הדין שלא יגזר בו עונש על הרשעים, ובזה ניכר זכותו הגדולה].

מבוא בזוהר הק' (פר' בהר) כי מי שעוסק בתורה, עוסק הוא בעץ החיים שכל באי העולם ניוזנים ממנו. נמצא שתלמידי חכמים הם מעוררי המזון והשלום בעולם. ולכאורה: אם המזונות מתעוררים לכל בני העולם, למה להם עצמם אין מתעורר? אלא משום שתלמיד חכם הוא עץ החיים ממש, ועץ חיים אינו ניזון אלא מן העולם הבא, והעוה"ב לא נמצא בעולם הזה. אלא רק אחר שנכנס לעולם ההוא, אז ניזון בו.

החפץ חיים היה רגיל לחזור מדברי חז"ל כי לולא אותם צדיקים ותלמידי חכמים שלומדים ומקיימים את התורה, ככל דור ודור, אין העולם יכול להתקיים. זו כוונת חז"ל בגמרא (שבת פח.): "כפה עליהם הר כגיגית ואמר אם תקבלו את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם". וצ"ב למה אמרו "שם" ולא "פה"? אלא ללמדנו שאם לא יקבלו, חלילה, את התורה, אזי כל העולם כולו יקבר מתחת לחורבות העולם, ולא דוקא אלה העומדים פה למרגלות הר סיני...

הגרא"ל שטיינמן זצ"ל יזם ועורר את הרבנים והעסקים בכל אתר ואתר להקים מקומות של תורה ובד בבד לבסס את הקהילות התורניות הקיימות. הוא ראה בקיומו של מקום תורה בעיר, הגנה אמיתית על כל תושבי העיר. וכדוגמא לכך: בזמן המלחמה בצפון בקיץ תשס"ו, כשהעיר חיפה סבלה מהפגזות טילים ורבים נטשו את המקום, חיזק ועודד הגרא"ל שטיינמן את ישיבת "נחלת הלויים" להשאר בעיר בימי סוף הזמן, כהגנה על כל האזור, ואף כתב להם מכתב מיוחד על כך, ובין היתר כתב להם:

"כידוע המצב במקומכם נורא, ותורה שלומדים בזמן זה, היא מאוד מגינה... אבל התורה שנלמדת ב"אף" היא מאוד חביבה בעיני הקב"ה, ונאמן הוא לשלם שכר, שכל אחד יצליח להיות תלמיד חכם גדול ולא יאונה לו שום רע..."

"עליך להרביץ תורה ויראה"...

עד כמה חיוני זיכוי הרבים בתורה ובפרט בזמננו, ניתן ללמוד מהמעשה שסיפר הגה"צ רבי שלמה ברעוודא זצ"ל: פעם שוחחתי עם המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל תוך כדי ירידה במדרגות ושיבת פוניבז'. לפתע עצר המשגיח בדרך, פנה ואמר לי: "תדע לך, שכל ימך אתה צריך להגיד דברי מוסר ברבים. אם תפסיק" – אמר המשגיח ונופף באצבעו – "אוי ואבוי יהיה לך... אפילו אם ימאס לאנשים, ולא יבוא לשמוע אותך, אין לך ברירה, תיקח ילדים קטנים... ותדבר אליהם, ואל תפסיק מכך!"

אף במצבים קשים ביותר, ואף בשנות חוליו, כשנאלץ לשהות תקופה ארוכה באנגליה לצרכי רפואתו, עם משפחתו, הזהיר אותו המשגיח שעליו להמשיך להרביץ תורה ויראה בקרב הציבור בלונדון הבירה. וכך אכן עשה, במשך כשלוש עשרה שנים רצופות (עד תשל"ט), כשנותר לגור בלונדון, המשיך לומר את שיעוריו בגפ"ת ודרשותיו המעוררות יראת שמים, ורבים הטיבו דרכם והתחזקו ברוחניות בזכות שיעורים אלו, וזכה להעמיד שם תלמידים חשובים שתורתם אומנותם.

מתוך מאמר לזכרו

עלון השבוע פרשת שלח הוקדש לע"נ אבי מורי

ר' משה בן ר' יוסף הגר ז"ל

נלב"ע כ"ז סיון

ת . נ . נ . צ . ב . ה .

עלון השבוע פרשת שלח הוקדש לע"נ האשה

מרת גולדא טייבל בת ר' יוסף ז"ל

אלמנת ר' אהרן עבי בן ר' שמחה הלוי ז"ל

יום היאהרצייט שבת קודש כ"ז סיון

ת . נ . נ . צ . ב . ה .

להתרחק מאנשי רשע, שלא להיות מושפע ממועשיהם ודרךם הרעה! נלמד מהפסוק: "ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (פרק יג-טז)

וּכְתַב רַשׁ"י (מהמד"ר): התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים. וכן בפסוק "ויעלו בנגב ויבא עד חברון" (יג-כב) דרשו חז"ל בגמרא (סוטה לד): "ויבואו מיבעי ליה! אמר רבא, מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתתח על קברי אבות והתפלל שינצל מעצת מרגלים. נמצאנו למדים, כי אף האדם הגדול ביותר, חושש מהשפעה השלילית של סביבתו. ולכן התפלל משה על יהושע, ולכן פרש כלב, והתפלל על קברי אבות שינצל מעצת המרגלים. ואם כך בגדולי עולם, על אחת כמה וכמה בכל אדם.

כמה תפילות, כמה השתדלויות ומאמצים, כמה עוז ותעצומות נדרשים לו לאדם כדי לעמוד כצוק איתן כנגד כל השפעה שלילית וכנגד כל רוח זרה המנשבת מבחוץ! וכפי שלמדנו בפרשתינו זוהי התמודדות כמעט בלתי אפשרית! מצינו שלוש התמודדויות קשות כאלו: א) האדם עם עצמו... ב) האדם עם חבריו. ג) האדם עם מקומו וסביבתו. והיינו: כדי שאדם יתגבר על החלק הרע שבו. על ה"בהמיות" הטמונה בתוכו, שלא יושפע ממנה לרעה, כולו, וכן: כדי שאדם יצליח לשמור מרחק מחבר רע. וכן: כדי שאדם יעמוד כחומה בצורה שלא יושפע מסביבתו השלילית, נדרשים לו כוחות עצומים, עזות דקדושה וגבורה רבה. עליו להיות ממש עז כנמר וגיבור כארי, כדי להדוף ממנו כל סממן שלילי המבקש לשלוט עליו.

מכאן נבין היטב מדוע מציעים לנו חז"ל (באבות פ"ה-כג) "הוי עז כנמר... וגיבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים". וכן בשו"ע (או"ח ס"א) פותח את הסעיף הראשון: "יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו". ותמוה: וכי חסרים לנו דוגמאות מגדולי עולם כיצד לעבוד את הבורא כראוי עד שצריכים להביא מחיות השדה?! זאת ועוד: הרי חז"ל עצמם נתנו פתרון לנצח את היצר הרע: "בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין" (קידושין ל).

אלא הוא שאמרנו: כדי להכנס לתוך אותו לימוד תורה בטהרה [המגן מהיצה"ר] נדרש לגבור על כל ההתנגדויות שממציא השטן מבית ומחוץ, ולשם כך, אין מנוס ואין כל עצה אחרת אלא להלחם בגבורת ארי ממש כדי לעמוד כחומה בצורה נגד כל הגורמים השליליים האורבים לאדם הן מתוכו בשוכבו במיטתו, והן מפתויי העולם מבחוץ, ורק אחר שגידר עצמו מסביב היטב ויכול להשתקע בלימוד התורה בטהרה, אזי התורה משמרתו מכל מרעין בישין.

עפ"י נוכל ליישב עוד, מה שנראה תמוה לכאורה: בפרשת יוגש נאמר על יעקב: "ואת יהודה שלח לפני אל יוסף להורות לפניו גושנה" ובמד"ר (הובא ברש"י): "להורות לפניו - לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה". ופלא הוא: מדוע שלח דווקא את יהודה וכי לא היה מתאים יותר לשלוח את יששכר העוסק בתורה או את לוי עליו נאמר "יורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל". ובמיוחד ללשון **הרמב"ם** (פ"א מע"ז ה"ג) שיעקב אבינו הבדיל את לוי ומינהו ראש ישיבה...!

אכן לאור האמור התשובה פשוטה: לוי ויששכר אכן מתאימים כשהמדובר במקום שכבר כולו תורה. אך במקום של טומאה כארץ גושן, שצריך ליצור שם מקום תורה יש מאין, צריך לזה אדם גיבור כאריה שיוכל לבנות ולגדור ולבצר את החומות סביב המקום ללא פשרות, כדי שלא יחדרו רוחות רעות מבחוץ. ומי לנו מתאים לכך יותר מיהודה שניחן בכח מלכות ושלטון וממשל ל'גור אריה' בגבורתו [כפי שהוכיח בהודאתו לתמר ובערבותו על בנימין], ואשר בכוחו להלחם נגד כל המפריעים והמשטינים מבחוץ. הוא זה שראוי להכשיר ולהתקין את בית התלמוד שמשם תצא הוראה.

מכאן יובן יפה המעשה עם רבי יוסי בן קסמא (אבות פ"ו-מ"ט) שהיה "מהלך בדרך" ופגש באדם שהציע לו לבוא לדור עמם ויתן לו אלף אלפים דינרי זהב וכו' והשיב לו: איני דר אלא במקום תורה! ותמוה: א) למה צריך להזכיר הליכתו בדרך? ב) הרי יכול בעצמו, בכסף הזה, להפוך את המקום למקום תורה!?

אלא תשובתו היתה כפי היסוד האמור, שכדי לבנות מקום תורה מובהק וטהור ללא השפעות שליליות מבחוץ, לא יעזור כסף ולא זהב, אלא נדרש לכך מסירות בגבורה כאריה, כאמור, ולכן כה חשש רבי יוסי והעדיף מקום שהוא כבר של תורה. וזה שהדגיש שהיה רק "מהלך בדרך" וכבר הזדמן לו "פיתוי" ... וראיה לדברי רבי יוסי נוכל לרמוז בפסוק "והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה" ... והיינו כדי לשמור על טהרתו צריך להזהר מלהמצא בדרך... [ולכן נעץ חזקיהו חרב דווקא בפתח בית המדרש, כדי להתריע על האסון הטמון ביציאה מבית המדרש].

כולו "קליפה"...

סיפר בעל המעשה: לאחר מלחמת העולם השנייה הציעו לו שידוך עם נערה שהיתה בתו של אחד העשירים, והבטיח לו אביה לפרנסו ולכלכלו ככל הצורך. הוא מאוד רצה לעשות את השידוך. אך כשדיבר עם הנערה הבין שהיא קוראת בספרים חיצוניים, ועלה בלבו ספק גדול אם כדאי לו לעשות את השידוך, שכן יש לחשוש שמא נזרקו בה הרהורי מינות ואפיקורסות חלילה.

לפיכך הלך לשאול את דעת רבותיו בענין, והם השיבו לו שצריך להפנות שאלה זו לגדול בתורה. לכן נסע לבני ברק ושטח את ספקו לפני הגאון בעל **החזון איש**.

החזון איש השיב לו בקיצור: "וכי תוד' יש בו..." ולא הבין פשר תשובתו. כאשר חזר לרבותיו, מסר בפניהם את תשובת החזון איש והם הסבירו לו כוונתו:

מצאנו בגמרא (חגיגה טו:) שרבי מאיר למד תורה מ"אחר" (אלישע בן אבויה), כי "תוכו אכל וקליפתו זרק". אך כל זה שייך בלימוד התורה שיש בו "תוך" אבל הקריאה בספרים חיצוניים אין בהם תוכן קדוש כלל אלא כולו 'קליפה', ולכן אין לו לגשת לעשות השידוך ובוודאי יזווג לו הקב"ה אשה אחרת טובה הימנה. ואכן לאחר זמן מצא את זיווגו ההגון ובנה בית לתפארת בכרם בית ישראל.

מפי ספרים וסופרים

משפט קטן - הרס גדול!

סיפר הגאון **רבי זבולון גרז** זצ"ל (אב"ד ברחובות): "כשלמדתי בישיבת חברון בירושלים, הגיע פעם דרשן גדול ומפורסם, בעל ידיעות נרחבות, שהיה נושא את דברותיו בטוב טעם ודעת. היו אומרים כי אנשים שיצאו מדרשה שלו, הפכו לבעלי ידע נרחב מרוב הידיעות שהעביר במהלך כל דרשה.

"ואולם רוח חכמים לא היתה נוחה ממנו. שכן לעתים הוא היה משבץ בדרשותיו דברים שאינם עולים בקנה אחד עם "דעת תורה".

"עם זאת" - סיפר רבי זבולן - "החלטנו אני ועוד חבר ללכת לשמוע את הדרשה שלו, וחשבנו לעצמנו שגם אם חלילה יאמר דברים שאינם ראויים, הרי אנחנו "חזקים", ונאמץ לעצמנו את השיטה "תוכו אכל וקליפתו זרק". נלמד ממנו רק את הדברים החיובים...

"כשהגענו למקום בו אמורה היתה להתקיים הדרשה, נוכחנו לראות כי טעינו והקדמנו לבוא שעה לפני תחילת הדרשה. כדי לא לבטל סתם את הזמן החלטנו להכנס אל הקודש פנימה אל המקובל האלוקי **בעל ה"לשם"**. **החפץ חיים** אמר עליו כי כאן בעולם הזה עוד ניתן לראות אותו ולגשת אליו, אבל בעולם הבא..

"כאשר נכנסנו אליו, הוא כמובן לא היה צריך הרבה זמן כדי לראות את מטרת בואנו. הוא "ראה על המצח שלנו" שבאנו לדרשתו של אותו מגיד פלוני...

הוא לא שאל אותנו שום שאלה אלא מיד פתח את פיו הקדוש ואמר משפט אחד: "עוד לא נברא בעולם סבון כזה שיוכל לרחוץ בן אדם משמועה לא טובה שהוא שמע!"

אנחנו הבנו מיד: אם שומעים, בתוך דרשה שלימה, אפילו משפט אחד שהוא נוגד את דעת חז"ל - אין הרס גדול מזה! שהרי לא נמצא סבון שיוכל לנקות את הכתם שמשאיר משפט זה בנפש האדם!

יחי ראובן

שלא לדבר לשון הרע ושלא להוציא שם רע על זולתו !

נלמד מהפסוק: "וינסו אותי זה עשר פעמים" (פרק יד-כב)

ואמרו חז"ל: בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע. מנלן? ממרגלים. ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך. המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה (ערכין שם). וצ"ב: אם הוציאו שם רע על עצים ואבנים מדוע נענשו בעונש כה חמור? אלא משום שיש בהוצאת שם רע, חסרון נוסף, שמגנה את מעשה השי"ת. ובמיוחד חמור הדבר כשהוא נסוב על ארץ ישראל אשר בחר בה ה' וקידשה מכל הארצות.

מדוע קראו לדיבת הארץ בשם "לשון הרע"? מבאר כ"ק האדמו"ר מאז'רוב - רבי משה יחיאל אפשטיין זצ"ל (בבאר משה), משום שאמרו חז"ל (מד"ר במדבר פכ"ג) אמר הקב"ה: "הארץ חביבה עלי וישראל חביבין עלי. אכניס את ישראל שהן חביבין עלי לארץ שהיא חביבה עלי". מוכח מכאן שהחביבות שבשניהם שווה היא. לפיכך המוציא דיבת הארץ רעה, כאילו הוציא דיבתם של ישראל רעה. לכן נקרא בשם "לשון הרע".

על מעלתה המופלאה של ארץ ישראל כתב הגרא"א דסלר זצ"ל (במכתב מאליהו): "גם בדורינו מוצאים בחינת מנוחה וביטחה נפשית בארץ ישראל יותר מכל הארצות. בעינינו ראינו, שבשעה שבכל הארצות חרדו בשנים האחרונות מפחד מלחמת עולם חדשה, ח"ו, ורבתה המנוסה ממדינה למדינה, למקום שנראה בטוח יותר, לא יצאו מארץ ישראל אלא אהבי תענוגות העולם הזה שחיפשו במקומות אחרים. אבל מפחד המלחמה לא ברח איש, כי הפחד לא שלט בא"י והיה לפלא. שהרי מצד הטבע יש לחשוש הרבה יותר בא"י מבמקומות אחרים.

"ורואים עוד דבר פלא: בארץ ישראל בוטחים בניסים שנוכל לעמוד אפילו נגד ריבוי שונאינו, ואפילו אותם שלא זכו לאור האמונה והמה תועים בדעות... א"כ בטחון זה מניין? אלא שזו היא מברכות הארץ אשר ברכה ה'.

כאשר תייר מחו"ל הגיע פעם לביקור אצל החזון איש והביע רצונו לשוב לחו"ל, אמר לו החזו"א: "איך יתכן שאיש אשר חונך על ברכי התורה ולמד חומש בנעוריו, לא יראה חיבה ואהבה לארץ ישראל? הרי בתורה הוא לומד על אדון הנביאים, משה רבינו, שלא קם כמותו בישראל, שזכה להוציא את ישראל ממצרים ולהביאם לקבלת התורה בהר סיני, ואשר הראה גדולות ונצורות.

"והנה אותו ענק-רוח בעומדו על סף הסתלקותו מן העולם, אין בפיו אלא בקשה אחת קטנה: "אעברה נא ואראה" - לראות את ארץ ישראל. לעבור בה. זוהי כל בקשתו ותו לא. ומי שלומד את הדברים האלו והם נספגים לתוך עצמותיו, איך לא יאהב את ארץ ישראל?...

סח הגר"מ שטרנבוך שליט"א ששמע מהגה"צ רבי מרדכי פגרמנסקי זצ"ל שהטעם שאינו עולה לארץ ישראל הוא מפני שהוא צריך עוד הכנה רבתית להיות ראוי לעלות ארץ ישראל, והוסיף לומר לו בחרדת הדין: "אותו הלשון הרע שמדברים בהיכל המלך בארץ ישראל, הוא הרבה יותר חמור ממי שמדבר לשון הרע בחו"ל. משום שהמלכלך את היכל המלך עונשו חמור הרבה יותר ממי שמלכלך מקום אחר.

עוד אמר לו הרב פגרמנסקי כי מעלת הדר בא"י (המובא בגמרא כתובות קי.) היא דוקא למי שמרגיש שהוא דר באר"י בתוך פלטרין של מלך ואז "יש לו אלוקים" משום שהוא ירא וחרד לחטוא וללכלך בתוך פלטרין קודשו. אך מי שיושב וגר בא"י ואינו מרגיש שהאדמה שעומד עליה, אדמת קודש היא, עלולה ישיבת א"י להתהפך עליו מזכות לחובה.

"היתה לי הזכות..."

כפי שסיפרנו (איש לרעהו תז"מ) בעבר, קיבל הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל על עצמו ביום הבר מצוה שלא לדבר לשון הרע. ועבד על עצמו כל ימיו חייו לקיים קבלה זו במלואה. ואת זאת לימד והחזיר תמיד בקרב כל הסובבים אותו.

ומעשה באברך שצעד ברחובה של עיר כשהוא עמוס בשקיות ומחזיק בעגלה עם תינוק. בעודו הולך, נפל המוצץ על הריצפה והתינוק החל לבכות. האב החל להניח את השקיות מידי והתכונן להרים את המוצץ, לנקותו ולהביאו לתינוק המילל.

בדיוק אז עבר במקום רבי בן ציון, הבחין במוצץ שנפל ובתינוק הבוכה ובפשטות התכופף, הרים את המוצץ, ניקהו והכניסו לפיו של התינוק שנגרע מיד. האב החל להתנצל על הטרחה שגרם לרבי בן ציון.

אבל רבי בן ציון השיבו: "מה אתה מתנצל, הרי היתה לי עכשיו זכות להכניס מוצץ לפה של תינוק שלא דיבר מעולם לשון הרע..."

בשעור "חפץ חיים" שמסר במשך תקופה ב'ביהכנ"ס נחלת משה' אמר פעם לפי תומו בתוך הדברים: "לא לדבר לשון הרע זה לא גדלות... פשוט שותקים ולא מדברים! הקושי הגדול הוא כאשר בא אחד ומכניס לך לשון הרע בתוך האוזניים. מה תעשה עכשיו. איך תוציא את הדברים מהלב אחרי שכבר שמעת... החכמה היא לסתום את האוזניים כשצריך לסתום..."

מתוך מאמר לזכרו

"זראה בטוב ירושלים..."

לא היה כמעט מבקר או תייר שיבקר בירושלים, שוויתר על הזכות לערוך ביקור אצל הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל בביתו אשר במורדות בתי מחסה. כמובן שבכל ביקור כזה שוחחו על ההתרשמות מירושלים, וכששמע הרב זוננפלד ביטויים לא מחמיאים הגיב ואמר:

"במסותא מכס, התבוננו בצד הטוב של ירושלים, כמו שנאמר "וראה בטוב ירושלים". והוסיף: "טוב ירושלים" בגימטריה "תרי"ג". כלומר רק בירושלים יכול אדם לקיים כל תרי"ג מצוות, לרבות אלו התלויות בבנין בית המקדש ובהקרבת הקרבנות, שא"א לקיימן אלא בירושלים, ואימתי? "בירושלים הבנויה כעיר שחבורה לה יחדיו", לכשירושלים תבנה וביה"ק על מכוננו, וכהנים ישובו לעבודתם בבית ה', יתחברו אליה כל המצוות שלא יכולנו לקיים עם חורבן הבית, ואז יתקיים בנו "שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך" בב"א.

חכמת חיים

"יש בך ניצוץ של המרגלים..."

פעם הגיע יהודי מארץ ישראל לביקור אצל כ"ק האדמו"ר מקרלין בעל ה"בית אהרן" זצ"ל. שאל אותו הרבי אודות החיים בארץ הקודש, פתח הלה בשבח הארץ, אך הזכיר שהיהודים בארץ סובלים רבות מהערבים שבה.

נתכרכמו פניו של הרבי למשמע הדברים והגיד: "יש בך ניצוץ של המרגלים".... נפגע האיש וקרא: "רבי! לא דיברתי סרה חלילה בשום יהודי!"

השיב לו הרבי: "גם המרגלים לא דיברו סרה ביהודי! אין לדבר סרה לא בארץ ולא ביושבי בה"..."

באהלי צדיקים

בשבחה של ארץ ישראל...

פעם הוזמן פועל לעשות עבודות בביתו של הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל. מטבע הדברים התמלאה הרצפה אבק. כשכנס רבי בן ציון לבית חלץ נעליו... התהלך באנפילאות שספחו אבק.

כשנשאל על כך ענה: "שינינו (כתובות קיב.) שרבותינו נישקו את עפר הארץ. כמה קדושה יש באדמתה ורצוני לשאוב קדושה זו!"

כשנסע לחיזוק הדת באיראן, ראה עושר בל יאומן. פאר והדר מנקרי עיניים. כשחזר הפטיר: "האבנים הישנות והעתיקות של שכונת בית ישראל בירושלים, שוות יותר מכל כספה וזהבה של איראן!"

יגילו במלכם

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

התעוררו, רגע האמת הגיע! / הרב נפתלי וינברג

קוראים יקרים:

לא בכל יום אני זוכה לקבל שיחת טלפון כזו - כפי שקיבלתי השבוע. מדובר בקורא ותיק של העלון - מזה 20 שנה! במהלך השיחה הוא חלק שבחים רבים לנושאים העקביים בהם טיפל העלון בעבר, אבל בעיקר ביקש לכתוב ולעורר את הציבור כלפי העתיד. את בקשתו אנו ממלאים כעת.

* * *

לפני שנרד לפרטים, נתמקד בכלל.

נתאר לעצמנו חיילים ניצבים בחזית, אך אין להם מושג - וקצה של מושג - מי האויב ובאיזה כיוון הוא בכלל נמצא. **האם יש להם סיכוי לנצח?** כך הדבר כאשר אדם חי בעולם, לוחם את מלחמת הקיום, משתדל להתמודד עם קשיים, צרות וייסורים - אך אין לו קצה של מושג מה המקור והסיבה לכל הבעיות.

ובכן, מקור הצרות בעולם הוא **"שכינתא-בגלותא"** - גלות השכינה. כאשר האדם יודע זאת בבהירות, הוא משתדל בכל מעשיו לתקן את המצב הרוחני שגורם לשכינתא-בגלותא, וממילא משפיע על עצמו אך טוב וחסד.

היסוד הזה נודע מספר **הזוהר הק'** שבמקומות רבים מגנה את אלו שמקיימים מצוות "לגרמייהו" - לטובת עצמם. לא זו הדרך, אלא הכל צריך להיות מכוון לתיקון השכינה, שכל עוד היא בגלות נמשך הסבל בעולם! מי שחי כך אכן מכוון זאת בכל מעשיו הטובים, תורתו תפילותיו ומצוותיו.

אם בעקבות הדברים, אפילו קורא אחד יתחיל לכוון את מעשיו בהתאם לדברי הזוהר יהי זה הישג עצום!

מכיון שמדובר ביסוד-מוסד של כל עבודת השם בעולמנו, ראוי שכל אחד יתפלל לסייעתא דשמיא להפנים את הדברים, ולנהוג על פיהם. היסוד נודע היטב לכל עובדי השם והרבנים, ניתן לפנות אל כל אחד מהם ולשמוע ביתר הרחבה.

* * *

התוצאה של שכינתא-בגלותא, היא העובדה שגם אנחנו בני ישראל נמצאים בגלות. עיקר הגלות אלו לא התנאים הגשמיים שלנו, כי אם התנאים הרוחניים - **"גלות הדעת"**. גם במצרים עיקר הגלות לא היה עבודת-פרד כי אם גלות-הדעת.

ומהי גלות הדעת? הנה דוגמא. ב"סקר" קטן שנערך בציבור אנ"ש, נשאלו ההורים האם אתם מקפידים שהילדים יכבדו אתכם בהתאם להלכות 'כיבוד אב ואם' המבוארים בשולחן ערוך?

התשובה הרווחת הייתה: בימינו? מי מקפיד על כל הפרטים הללו! כן. קראתם נכון. ההורים בחלקם מוותרים מראש על פרטי מצווה מדאורייתא, כיבוד אב ואם שמופיעה בעשרת הדברות. מדוע? משום שהם חוששים שהילדים יחשבו ש"ההורים מחפשים כבוד"... ומי יכחיש שזו תוצאה ישירה של אוירת "דמוקרטיה" שחדרה למחוזותינו? זו בדיוק גלות הדעת: רוחות שמנשבות מגויי האומות חודרות לתוכנו!

מי שרוצה להבין עד היכן מובילה השפעת הדמוקרטיה

ביחס לתא המשפחתי, יקשיב לסטטיסטיקה הבאה: קרוב ל-11,000 משפחות מתפרקות בארץ בשנה. כלומר, במשך העשור האחרון התפרקו כ-100,000 בתים! כמויות בלתי נתפסות של מחלוקת, צער, פירוד ונזק הרסני לילדים. ואלו הם בדיוק פירות הדמוקרטיה בתא המשפחתי. מה זה אם לא 'גלות הדעת'!

מנסיון רב שנים, לענ"ד, אציע עצה טובה: **מי שרוצה שילדיו יבנו בית נאמן בישראל אשר יהיה קשר של קיימא, יחנכו ההורים את ילדיהם לקיים מצות כבוד הורים ורבנים, בדיוק כפי שמופיע בשו"ע** כמובן שהכל לטובתם ולא ח"ו בשביל לקבל כבוד.

* * *

יטען מי שיטען: "אין מה לעשות. זה המצב, נמשיך ונסחוב את העגלה עד ביאת המשיח". גישה זו מוטעית מיסודה: אף אחד לא הבטיח שהמצב יישאר סטאטי, אדרבה משדרים לנו מן השמים שיש להתעורר מתרדמת הזמן:

חמשת השנים האחרונות הוגדרו כשנות-בצורת, כך פרסמו הרשויות. אומר אדם לעצמו: יש לנו מים מותפלים! העיקר שברז זורם מים! וזו טעות מוחלטת, משום שמדברי הגמרא בתענית נראה, שעצירת גשמים היא חסד מאתו יתברך. הכיצד? במקום להעניש אותנו כפי שבאמת מגיע לנו, הקב"ה "פודה" את זה באמצעות עצירת גשמים. אבל אם באמצעות מים מותפלים נעקוף את עצירת הגשמים, אז מה הועלנו? שהצלחנו לנטרל את העונש הקל שבא במקום העונש הכבד?... הרי זה נראה כאילו כביכול מנסים "לעקוף" את הקב"ה, האם זה אפשרי! והרי זה בהגדרה של "אוי ווי"!

ומה הם הגורמים לעצירת גשמים? בגמרא בתענית מופיעה רשימת גורמים ארוכה. כל המעייין בה ייווכח שהצד-השווה של כמעט כולם הם **מידות רעות**: ביטול תרומות ומעשרות, לשון הרע, עזות פנים, גזל.

הווה אומר שהתיקון שנדרש מאתנו הוא בתחום זה של בין אדם לחבירו. והנה למרות שאנו מודעים לבעיה, איננו פועלים מספיק על מנת לתקנה. התרגלנו למצב, השלמנו עם ה"סטאטוס-קוו"...

אבל אסור להתייאש!

מכאן תצא הקריאה לכל מוסדות החינוך בארץ, להזמין כבר עכשיו את סדרת חוברות הלימוד להנחלת מידות טובות. חבל להמתין עד הרגע האחרון. 'דרך ארץ קדמה לתורה' וכבר הורו גדולי ישראל זצוק"ל ויבדלחט"א **לקבוע** במוסדות החינוך לימוד עניינים אלו. מה בצע בילד שיודע לשנן גמרא, אך לא יודע איך לדבר עם אבא שלו?...

להורים אנו קוראים להצטייד עם חוברת 'אדני הבית', כללים יסודיים לשלום-בית ולחינוך הילדים בזמננו.

[להזמנות, מכון אהבת אמת 02-5671812 דוא"ל:

ahavemet@012.net.il]

אנשים הרוצים להתייעץ בענייני תיקון המדות, חינוך ושלום בית, יכולים להתקשר למשרד המכון.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il